

Què fer a L'Espluga de francolí

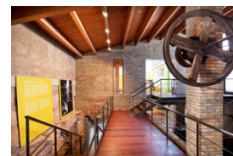
1 - OFICINA DE TURISME DE L'ESPLUGA

Pl. del Mil·lenari, 1

1 - El Museu Fassina Balanyà (Plaça del Mil·lenari, 1,)

La Fassina Balanyà és una antiga destil·leria d'aiguardent que té els seus orígens en la dècada de 1830. A través de la maquinària antiga i restaurada, museïtzada recentment, s'explica el procés productiu per l'obtenció d'aiguardent i derivats a partir de la brisa del raïm.

La Fassina Balanyà forma part del Sistema Territorial del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (STmNACTEC)

2 - Casa Carulla (Carrer Canós, 16)

Aquest edifici, que ara acull el Museu de la Vida Rural, va ser la casa pairal de la família Carulla, els membres de la qual van ser durant generacions els apotecaris del poble. La casa va ser construïda durant el segle XVII i molt modificada durant el XVIII. Consta de planta baixa, pis i golfes. La façana s'obre amb un portal adovellat i està ornamentada amb esgrafiats moderns.

3 - Font Baixa (Avinguda Catalunya)

Construïda l'any 1852 al mateix lloc on ja hi havia una font des de l'època medieval. Està constituïda per un gran mur semicircular fet amb pedres procedents d'un vell obelisc del segle XVIII i consta de 17 canelles (una per cada lletra del nom de la vila) que originalment eren de bronze però que va ser robades i substituïdes per les actuals, de ferro. El coronament no es va realitzar fins l'any 1954. La reixa de forja que tanca la plaça és obra del ferrer local, Ramon Martí Martí, Biel.

4 - El Celler Cooperatiu de Baix o dels rics (Av. Josep M. Rendé, 5)

D'estil modernista, el més antic de Catalunya, impulsat per l'agrari Josep Maria Rendé i Ventosa és una obra de 1913 de Pere Domènech i Roura, que va seguir el projecte del seu pare, Lluís Domènech i Montaner, basat en el gòtic català.

La façana està composta amb grans arcs apuntats de maó vist on s'inscriuen les portes i les finestres, aquestes separades amb pilastres de maó vist i tancades amb vidres de colors. L'interior s'organitza amb una complexa estructura d'arcs ogivals i columnes de maó vist. És la seu del Museu del Vi.

5 - Celler de Dalt o celler dels pobres (Pg. Rendé i Ventosa, 5)

La Unió de Rabassaires de l'Espluga es va fundar l'any 1931 i un any després va construir el seu celler cooperatiu, conegut com a *celler dels pobres*, l'autor del qual va ser el mestre d'obres de Montblanc Josep Antoni Miró. Va ser ampliat durant els anys quaranta.

6 - Coves de la Font Major

Museu de prehistòria i geologia instal·lat a l'interior d'una de les coves més llargues del món formades amb roca de conglomerat. L'any 2012 les Coves de l'Espluga van estrenar nova museografia amb nombrosos audiovisuals que fan de la visita una ruta vivencial.

Les visites són sempre guiades. Durada 1,15h aproximadament.

Grups menors de 25 persones no és necessari fer reserva.

Telèfon: 977 871 220

web: www.covesdelespluga.info

7 - Font Major i safareig públic (Carrer de la Font Major)

Conjunt restaurat modernament que es considera el naixement del riu Francolí. La font, documentada des de l'època medieval, va ser construïda tal com és ara l'any 1864. El safareig públic, situat al seu costat, és de 1904. A la paret es pot veure un cartell que fa referència als aiguats catastròfics de l'any 1874.

Es considera el lloc de naixement del riu Francolí. Format per un antic rentador, la font i la Mare de Déu de la Font Major.

8 - Casa del Caputx (Carrer del Calvari, 2)

De les cases construïdes a redós del desaparegut castell, aquesta és una de les més interessants. Reforçada amb contraforts, la façana s'obre amb un porxo que descansa sobre un gran arc apuntat i un embigat de fusta. Les portes tenen grans carreus als brancals i un tronc de fusta a la llinda.

9 - Barri del Caputx

El Capuig és la part més alta i antiga de la vila. Es va formar als peus del castell i es coneixia com l'Espluga Sobirana. Constituïa un clos estret i allargat que en època medieval tenia una jurisdicció separada del nucli inferior o Espluga Jussana. Els seus carrerons conserven l'estructura antiga i encara és possible veure alguns arcs diafragmàtics que fan pensar que eren carrer porticats.

10 - Església vella de Sant Miquel (Plaça de l'Església)

Hi hagué una primera església romànica, documentada des de l'any 1152, però l'edifici actual és d'estil gòtic primerenc, construïda entre 1297 i 1324 tot i que no es va consagrar fins l'any 1365. Consta d'una única nau, amb tres trams coberts amb volta de creueria i una capçalera poligonal. Exteriorment està reforçada amb contraforts que, a la part de l'absis, formen cinc capelles radials. Els murs, fets amb carreus no gaire grans, són llisos i atorguen al temple un aspecte massís, especialment la façana principal, on s'alça el campanar de torre i on hi ha la portalada principal. Aquesta és d'arc ogival, amb columnetes als brancals que suporten les arquivoltes i un guardapols motllurat sobre mènsules a la part exterior. Els capitells, figurats, es troben molt desgastats. La porta que dona a la plaça, l'antic cementiri, és de mig punt, adovellada, probablement més tardana, i està coberta amb un porxo d'arc rebaixat.

A mitjan segle XIX, el temple va quedar petit i es va decidir construir una nova església al seu davant, que va ser consagrada l'any 1871.

Al costat de la portada de l'església de Sant Miquel hi ha la **casa rectoral**.

11 - Portals antics (Carrers del nucli antic)

El teixit urbà de l'Espluga de Francolí ha conservat els seus trets antics en molt aspectes. L'estructura dels seus carrers, especialment entre la plaça de l'Església i l'antic castell, manté el traçat medieval original. Però la petjada més inalterada dels temps pretèrits la trobem sobretot en els portals. En efecte, la major part de cases s'han anat transformant d'acord amb les necessitats dels nous temps. Però moltes d'elles han volgut mantenir els antics portals com a testimoni del seu esplendor passat. L'observació d'aquests portals de pedra, alguns ornats amb escuts familiars, ens fa palesos els moments de puixança del poble: el segle XVI i el XVIII.

12 - Casa de la Vila (Plaça de la Vila, 1)

Edifici que acull les dependències de l'Ajuntament des de la seva construcció, al segle XVI. L'escut de la façana duu la data de 1560. Se sap, però, que l'any 1590 es va remodelar la façana amb pedres extretes de l'antiga fortificació medieval. La façana és de pedra picada, amb un portal adovellat, de punt rodó, i tres finestral al primer pis amb llindes i brancals motllurats. El pis superior va ser afegit a la fi del segle XIX.

13 - Antic Hospital (Plaça de l'Església)

Fundat cap a la fi del segle XIV per l'orde dels Cavallers Hospitalaris de Sant Joan de Jerusalem. Sembla que en el mateix indret hi havia hagut abans una leproseria, documentada des del segle XII. L'edifici, restaurat modernament, consta de planta baixa amb pati interior, des del qual s'accedeix a la planta noble per mitjà d'una escala sostinguda per un arc rampant. La façana és de pedra picada, amb un portal adovellat on hi ha els escuts de la família Ferrer, benefactors de l'Hospital. Hi destaca la finestra coronella gòtica, formada per dos arcs trilobulats separats per una fina columna amb capitell octogonal llis. En l'actualitat acull diverses dependències municipals.

14 - El Museu de la Vida Rural (MVR) (Carretera de Montblanc, 35)

Comprèn totes les característiques de la vida tradicional a les viles i pobles de Catalunya, fent especial esment a la pagesia com a element primordialment destacat del món rural. Conté un variat fons de peces en exposició permanent

relacionades amb la vida tradicional, la cultura, la pagesia, les arts i oficis artesanals. Les col·leccions del MVR es troben dividides en diverses seccions instal·lades museogràficament per recórrer a través del temps i fins a l'actualitat el coneixement del món rural català. Instal·lat a la casa pairal de la família Carulla, del segle XVII, i creat el 1988 a instàncies de Lluís Carulla i Canals.

15 - Monument i Casal de l'Espluga (Plaça Montserrat Canals)

El casal és un edifici de caràcter socio-cultural inaugurat l'any 1963, promogut per l'empresari i mecenes Lluís Carulla i Canals, fill d'una de les nissagues més notables de la vila. Va ser projectat per Lluís Bonet Garí, deixeble de Gaudí. La façana ve caracteritzada per un gran mosaic on es representen escenes de la vida rural.

El monument situat davant del Casal de l'Espluga i dedicat a l'insigne fill de la vila, Lluís Carulla i Canals, amb motiu del centenari del seu naixement. Es va inaugurar l'any 2005. És una obra molt característica de l'escultor valencià Andreu Alfaro, molt influït pel constructivisme.

16 - Santa Maria de les Masies (Masies de Poblet)

Les Masies és un conjunt residencial que es troba molt a prop de Poblet. La presència de diverses fonts ferruginoses va afavorir, cap a la fi del segle XIX, l'establiment de balnearis i hotels, el més popular dels quals era Villa Engracia. Adossada a aquest edifici hi ha l'església de Santa Maria, amb portalada neogòtica i un airós campanar de torre.

17 - Ermita de la Santíssima Trinitat

Està situada a la muntanya de la pena, a uns 3,5 km del poble, en un indret boscos i ric en aigua. El conjunt actual està format pel santuari, la capella de l'Àngel de la Guarda i una gruta artificial. L'ermita, l'origen de la qual es remunta al segle XV, va ser reconstruïda l'any 1790 en estil barroc. De 1892-94 és la capella de l'Àngel de la Guarda, projectada per Ramon Salas, i la gruta. L'any 1936 l'ermita va ser saquejada i el retaule i la imatge de la Trinitat destruïts. La imatge actual va ser realitzada per Frederic Marès l'any 1941 i també es va reconstruir el retaule.

18 - Mas d'en Xup

Allunyat del poble, als peus del camí rural que va de Blancafort a Senan, hi ha un gran casalot amb una capella adossada. És un mas que sorprèn per la seva monumentalitat, amb galeries porxadades i una destacada torre cilíndrica en un dels angles. Té origen medieval i està bastit al mateix lloc que ocupava una antiga vila romana. Igual que l'Espluga, va ser possessió de l'orde dels hospitalers fins a la desamortització. Al segle XVI era conegut com mas Fuster, i al XVIII era ocupat per la família Civit. L'edifici va ser molt transformat cap a la fi del segle XVIII i començament del XIX. A la llinda de la porta de la capella hi ha la data de 1787, a la casa que hi ha enfront de la masia, la de 1791, i a la llinda de la porta principal, la de 1808.

1 Oficina de Turisme	10 Església vella de Sant Miquel
2 Casa Carulla	11 Nucli antic
3 Font Baixa	12 Casa de la Vila
4 Celler de Baix	13 Antic Hospital
5 Caller de Dalt	14 Museu de la Vida Rural
6 Cova de la Font Major	15 Monument i Casal de l'Esplu...
7 Font Major i safareig públic	16 Santa Maria de les Masies
8 Casa del Caputx	17 Ermita de la Santíssima Trini...
9 Barri de Capuig	18 Mas d'en Xup

